

Korduma kippuvad küsimused joogipakendi tagatisraha süsteemi kohta

1. maist 2005 hakkas kehtima uudne pakendi tagatisraha süsteem. Mida see tarbijale tähendab, st mis muutus seoses pakendite tagastamissüsteemi käivitamisega alates 1. maist tavalisele inimesele?

Sellele küsimusele vastuse saamiseks tutvuge palun alltoodud korduma kippuvatele küsimustele antud vastustega.

Sellest, kuidas pakendisüsteem laiemalt töötab, saab hea ülevaate keskkonnaministri poolt akrediteeritud joogipakendite taaskasutusorganisatsiooni OÜ Eesti Pandipakend kodulehelt www.eestipandipakend.ee.

1. Missuguseid pakendeid saan ma alates 1. maist raha eest ära anda?

1. maist saab raha eest ära anda klaas- ja plastpudeleid ning metallpurke, milles on olnud **õlu, lahja alkohol** (etanoolisisaldus kuni 6%) või **karastusjoogid** kui nende ostmisel on makstud sisse tagatisraha ehk pant. See, kas need joogid on valmistatud Eestis või Eestisse sisetoodud, pole oluline. Karastusjoogid on marjamahlad, puu- ja köögiviljamahlad, mahlakontsentraadid, nektarid, looduslik ja tehiskäsitlus mineraalvesi ning gaseeritud vesi, muud mittealkohoolsed joogid nagu Coca-Cola, Fanta, Sprite, kali, limonaadid jne.

2. Kuhu saan need pakendid viia?

Pandi all olevad pakendid saab tagasi anda müügikohta, kust need on ostetud või kus samasuguseid jooke müüakse või muusse lähemasse vastuvõtukohta, mille asukoha asjus peab müügikohas olema üles pandud teave.

3. Kuidas ma need pakendid ära tunnen, mille eest raha tagasi saab ja palju ma millegi eest raha saan?

Raha saab tagasi pudelite ja metallpurkide eest, millel on peal pandimärk. Pandimärgil on näidatud pandi suurus. Pandimärk peab olema loetav. Joogipurkidel on märk purgil. Plast- ning klaaspudelitel on märk sildil. Kleebis asub purgil või pudelil.

Pakendi liik	Maht	Tagatisraha
Klaasist korduskasutusega pakend	Kõik mahud	1 kroon
Klaasist ühekorrapakend	Kõik mahud	1 kroon
Metallist ühekorrapakend	Kõik mahud	50 senti
Plastist ühekorrapakend	Kuni 0,5 l (0,5 l kaasa arvatud)	50 senti
Plastist ühekorrapakend	Suurem kui 0,5 l (0,5 l välja arvatud)	1 kroon

4. Mida teha kui mõni nimetatud kohtadest (vt küsimus 2) keeldub minu pakendeid vastu võtmast?

Kui kauplus või muu müügikoht keeldub neid pudeleid ja purke vastu võtmast, mille eest tarbija on ostes ära maksnud pandi, siis ta rikub pakendiseadust. Pakendiseaduse rikkumise eest aga on ettenähtud rahatrahvid kuni 50 000 krooni. Kuna eelkõige on sel juhul tegemist tarbija huvide rikkumisega, siis tuleks esmalt pöörduda Tarbijakaitseameti poole. Kuna jookide toomine ja sisetoomine toimub pidevalt, siis näeb pakendiseadus tagatisraha rakendamisel ette üleminekuaja. Seega võib 1. maist kuni 1. oktoobrini 2005 sama jook olla müügil nii pandiga kui ilma pandita pakendis. Pärast 1. oktoobrit aga ei tohi neid jooke enam ilma pandimärgita pakendis müüa.

Allikas: OÜ Eesti Pandipakend

5. Kes üldse vastutab selle eest, et minu kodukohas pakendite kogumise süsteem toimiks?

Kauplustel/ müügikohtadel on võimalus sõlmida leping keskkonnaministri poolt akrediteeritud taaskasutusorganisatsiooniga. Joogipakendite kohta on praegu akrediteeritud üks organisatsioon – OÜ Eesti Pandipakend (www.eestipandipakend.ee). Selline organisatsioon korraldab tagatisrahaga joogipakendi kogumise ja taaskasutamise üle kogu Eesti. Kui kauplus või müügikoht on taolise organisatsiooni liige, siis piirduvad tema kohustused ainult sellega, et ta võtab tarbijalt pakendi tagasi ja tagastab tarbijale sissemakstud pandiraha. Muu eest hoolitseb juba pakendite taaskasutusorganisatsioon, kes varustab müügikohti pakendite kogumiseks vajalike vahenditega, viib tagasi võetud pakendid müügikohast ära ja tasub pakendi tagasivõtjale iga vastuvõetud pudeli või purgi eest hüvitist (käesoleval aastal 27 senti ühiku eest).

Kui müüja ei liitu taaskasutusorganisatsiooniga, siis vastutab ta nii pakendite tagasivõtmise kui nende edasise käitlemise eest ise ja kannab vastutust kohustuste täitmise eest seaduses sätestatud korras. Nõuete mittetäitmisel on võimalikud rahatrahvid kuni 50 000 krooni.

6. Kas pakendid tuleb enne tagastamist ära pesta või kuidagi eriliselt kokku koguda vmt?

Tavalise tarbimise juures ei ole pudeleid ja purke vaja pesta. Kui pudel või purk on üles korjatud kuskilt loodusest või mujalt, siis loomulikult porist või muidu määrdunud või mingeid aineid sisaldavat pudelit ja metallpurki tagasi ei võeta vaatamata sellele, et sel pakendil pandimärk peal on.

Klaasist pudel peab olema terve ja ilma korgita. Keeratava korgiga plastpudelitel võib kork peal olla ja võib ka mitte olla. Kõikide pakenditüüpide etikett peab olema nähtav, sellel olevad ribakood ja embleem taaskasutusorganisatsiooni kuulumise kohta, peavad olema terved ja loetavad. Plastpakend ja metallpakend peavad olema äratuntavalt sama kujuga kui müügihetkel, st **neid ei tohi kokku pressida**. Pudeli ega metallpurgi sisse ei tohi olla visatud prahti (sigarette, metallkorke vms).

7. Kas vanad pakendid (ilma märgita taara) saab ka pärast 1. maid kusagile viia?

Ilma märgita joogipakendi saab tagastada ka pärast 1. maid 2005 samamoodi nagu siiani, kas kokkuostu/ taarapunkti või visata see tasuta spetsiaalselt paigaldatud pakendi kogumise konteineritesse ja müügikohta juhul kui ta ei ole müügipakendi tagasivõtmise kohustust üle andnud taaskasutusorganisatsioonile.

9. Mis siis juhtub kui ma oma kodus pakendeid muu prügi hulka panen? Kas ma saan trahvi, või mis?

Iga omavalitsus kehtestab jäätmehoolduseeskirjad, milles peavad olema sätestatud ka nõuded jäätmete liigiti kogumise osas. Nende eeskirjade täitmine on kohustuslik igale inimesele ning nende vastu eksimine võib tuua kaasa ka karistused rahatrahvi näol.

10. Miks me peame nii palju vaeva nägema selle pakendite tagasiviimise ja eraldi kogumisega? Miks me ei võiks neid nii nagu varem lihtsalt prügikasti visata?

Kuna olmejäätmetest umbes üks neljandik on pakendijäätmed, siis vähendab pakendite eraldi kogumine ja spetsiaalsetesse tagasivõtu ja kogumiskohtadesse või konteineritesse viimine oluliselt prügi mahtu teie maja juures olevas konteineris ja seega ka jäätmeveo kulusid.

Mis puutub tagatisraha all olevasse pakendisse, siis on tarbija ostes pakendi eest raha ära andnud. Kui ta pakendit ei tagasta, on ta sellest rahast vabatahtlikult loobunud ning samas suurendanud seda summat, mis tuleb maksta prügikonteinerist prügi äraveo eest.

Ja muidugi ei saa unustada seda, et me kõik soovime ju, et Eestimaa ikka puhas ja silmale kena vaadata oleks. Kui pakendite tagasiviimise eest raha makstakse, siis vähenevad ehk ka metsa alla vistavate pakendite kogused.